

SAVA TIES- Upoznajte strane invazivne biljne vrste-AMBROZIJA

Ambrozija je jednogodišnja zeljasta biljka koja naraste od 20 do najviše 150 cm visine. Ima plitak i razgranat koren, a stabljika je uspravna i četvorouglasta sa grubim dlakama na dodir. Listovi su nasuprotni, jajasti, dugi 5 do 10 cm, duboko perasto razdeljeni. Muški cvetovi stvaraju velike količine polena, koje se raznose vetrom i uz pomoć vetra se i vrši oprašivanje. Godišnje biljka proizvede između 3000 i 60 000 semena, koje se putem vetra šire na manjim udaljenostima, a uz pomoć ptica koje na svojom perju nose polen ili uz pomoć sisara koje ga prenose na krznu, može se prenositi na velike udaljenosti. Biljka potiče iz Severne Amerike i Meksika.

Fotografija 1. Biljka ambrozije (autor I. Sučić)

Veruje se da je prvi put u Evropu unesena sredinom 19. veka i da je posle slučajno unesena u razne delove Evrope, kao neželjena komponenta semena žitarica i trave. Ovo je tipična biljka koja se nalazi u zapuštenim i zanemarenim staništima, uglavnom onima pod uticajem čoveka. Gde god postoji gola površina, ambrozija će se tamo pojaviti (npr. prve godine nakon napuštanja poljoprivrednih polja). Može se naći duž naselja, puteva, gradilišta, železnica, na poljoprivrednom zemljištu uz ivice useva i drugim sličnim mestima.

U svom prirodnom opsegu koristi se u medicini. Biljni sokovi ambrozije koriste se za zaustavljanje lokalnog krvarenja i pomažu prilikom varenja hrane. Međutim, važno je naglasiti da je šteta koju nanosi mnogo veća od potencijalnih koristi, koje nisu dovoljno istražene. Na primer, dostupni podaci iz susedne Mađarske pokazuju da je ambrozija bila prisutna 1990 godine na oko 418 000 ha, 2001. godine na 2,9 miliona ha, dok se 2008. mogla naći na 5 miliona ha od ukupno 6,2 miliona ha poljoprivrednog zemljišta u Mađarskoj.

Ekonomska šteta koju je prouzrokovala Mađarskoj procenjuje se na oko 100 miliona evra. Jedan hektar pokriven ambrozijom godišnje proizvede oko 66 kg polena u sezoni vegetacije.

Fotografija 2. Seme ambrozije (autor I. Sučić)

Ambrozija ima negativno delovanje na biodiverzitet jer značajno usporava regeneraciju prirodnih staništa i ugrožava retke biljne vrste i mnoge prirodne biljne zajednice, koje rastu na istim staništima.

Kako je ukloniti?

Kada se ambrozija nađe na malim površinama, preporučuje se čupanje celih biljaka pre nego razviju seme. U organskoj poljoprivredi treba voditi računa da se biljke seju tako da niču 10 dana pre ambrozije. Na velikim površinama, metode koje su dale rezultate su upotreba herbicida ili oranje do minimalne dubine od 10 cm.

Da li ste znali?

Polen ambrozije smatra se jednim od najjačih alergena, a jedna biljka dnevno može da proizvede preko milion čestica polena.